

lanter Calvinus asseverare non formidavit, quem confutat Bellarmin. lib. 2. de amission. grat. c. 13. ubi ita: *Ipsa enim spiritus obtulit se Deo ad decipiendum Regem, nec tam imperio, quam permissione divina egebat, cum ex se promptissimus ad omne malum, imò & cupidissimus nocendi esset.* Cui accedunt præter D. Aug. proximè laudatum, Abulensis, Theodor. & Procopius, quos dat Salian. tom. 4. anno mundi 3138. n. 16. Vide quæ statim subijciuntur, & sup. num. 8. præmissa, ac de Jacob. epist. cap. 1. vers. 13.

Ibi: *Tamet si demon tunc puniat, territet, &c.*

- 12 *Quavis demones ex justo Dei præcepto hominibus officiant, ipsi tamen perperam operantur exercentes inveteratum, acerrimumque odium adversus Adami posteritatem: nec invitati dici possunt iustu, seu permissione divina, ad quod aliàs perpetuò sunt parati. Unde iustissimum Dei in peccatores supplicium dæmon, cui committitur, improbe ex propria malitia exequitur, quemadmodum carnifex, qui reum iuste damnatum pravo animo ut inimicus perimit, de quo apprimè D. Isidor. in 1. Reg. c. 8. ait: *Si spiritus Domini, cur malus? Si malus, cur Domini? Sed duobus verbis comprehensa est hæc sententia, & in Deo potestas iusta, & in diabolo voluntas iniusta. Nam idem spiritus malus per nequissimam voluntatem, & idem spiritus Domini per acceptam iustissimam potestatem.* Vide supra, n. 8.*

Ibi: *Quandoque verò ipsi demones.*

- 13 *Adversarius communis, Deo permittente, homines spiritualiter, ac corporaliter vexat, cui suo muneri sedulus incessanter incumbit, quatenus valet, ut monet D. Petr. epist. 1. cap. ult. vers. 8. Sic primis parentibus infidias paravit ad lapsum, Genes. cap. 3. à principio. Sic Judam in deterrimum proditoris flagitium præcipitem dedit, Luc. c. 22. vers. 4. Ibi: *Intravit autem satanas in Judam, qui cognominabatur Iscariotes.* Sic Ananiam ejusque uxorem pertraxit ad culpam, Act. Apostol. cap. 5. vers. 3. ubi sic habetur: *Dixit autem Petrus, Anania cur tentavit satanas cor tuum mentiri de Spiritu Sancto, & fraudare de pretio agri? Sic à dæmonibus cruciabantur corpora illorum; de quibus Marci c. 9. vers. 17. & Luc. c. 8. vers. 27. Imò Dei occulto iudicio infantes similiter torqueri solent, ut constat ex d. c. 9. Marc. vers. 22. Ibi, *Ab infantia: & observat Salianus, cujus verba inservimus supra, n. 8. in fin.***

Ibi: *Neque his tantum homines scelesti.*

- 14 *Egregii quoque sanctimonia viri, Deo annuente, diaboli suggestionibus, injuriis, ac illusionibus comprimuntur, ut sanctissimo Job contigit, cujus mentio fit supra, num. 8. de ejus virtutibus eximiis ad plenè differentem Salian. tom. 2. anno 2544. à n. 755. Apostolus itidem se à dæmone colaphizatum testatur ad Corinth. c. 12. vers. 7. Ibi: *Et ne magnitudo revelationum extollat me, datus est mihi stimulus carnis mee, angelus satana, ut me colaphizet.* Hujusmodi certamen cum malignis spiritibus inisse frequentissimè fertur D. Antonius inter monastica vitæ professores facile princeps, cui per eremum divaganti usurpatà fatyri formà apparuit, ac humana voce fuit alloquutus dæmon, ut prænotatum est supra, hoc lib. c. 2. in fin. Pluraque de diabolica divagatione in viros*

virtutibus insignes passim enarrantur in libro qui *Vitæ Patrum* inscribitur. Verum & idem Christus Dominus tentatoris audaciam experiri dedignatus non est, Matth. c. 4. Quibus calibus utitur Deus dæmonum ministerio in spiritualem iustorum utilitatem, ad quam illi præter voluntatem operantur, ut ex Cajetano observat. Salian. tom. 1. die 13. n. 2. Quandoquidem juxta tribulationum cumulum corona tribulatis multiplicabitur, Ecclesiastici c. 2. à princ. D. Paul. ad Hebr. c. 12. vers. 1. cum seqq. qui ad Ephes. cap. ult. de hoc certamine agit. Psal. 93. vers. 19. Ibi: *Secundum magnitudinem dolorum meorum in corde meo consolationes tue latificaverunt animam meam.*

Ibi: *Non enim est apud Theologos controversum.*

Hac diaboli potestate ad nutum Divinæ voluntatis coarctatæ juvantur magicæ artis sectatores. Hinc provenit ut magi Pharaonis in quibusdam prodigiis se haud impares potentiæ Moyli ostentarent, sed in aliis prorsus defecerunt, quia illa, non hæc fieri à Deo permittuntur. Vide Exod. c. 7. cum seqq. & Salian. alios laudantem Annal. tom. 2. ann. mund. 2543. à n. 117. ubi plene differit. Eadem dæmonum potestate malefici plura miratu digna patrare solent, quibus signaros seducunt, ac quasi numina apud eosdem habentur, ut Simon Magus in Samaria. Act. Apostol. c. 8. vers. 9. Ad quam etiam referri debent, quæ de Orpheo, & Amphione vulgò feruntur; etenim non vocis dulcedini, sed magicæ arti, cui maximè additi fuerunt, tribuendum est quod eos belluæ, arbores ac saxa sedarentur, aliaque prodigia perpetrarent, ut ex aliis observat Salian. tom. 2. anno mundi 2786. ex n. 4. ubi ita Pausaniam referens: *Et censebat hic Ægyptius, cum Amphionem, tum Orpheum Thracem magicarum artium fuisse peritissimos, & cum incantamenta adhiberent, Orpheum sequutas fuisse bestias, Amphionem vero lapides ad extruendos Thebarum muros.* Certum enim est posse naturaliter dæmonem Deo præmittente, quælibet corpora sine ullo labore ubicunque voluerit transferre Torniel. Annal. Eccles. anno 987. n. 10. in fin. sed de his præ omnibus fuisse Martin. Delrio in suis magis. disquisitionib. omninò legendus.

Ibi: *Scimus etenim Dei maximi permissione.*

Adde tradita supra, n. 9.

SUMMARIUM.

1. *Antiochie nomen multis urbibus inditum est.*
2. *Nisibis urbs. postea Antiochia nuncupata, qualis qualis fuerit civitas.*
3. *Antiochia Syria Metropolis, omnium hujus nominis celeberrima, ubi sita, & à quo condita.*
4. *Syria duplex, superior, & inferior.*
5. *Antiochia Nisibis dicta, alias ab incolis Asibe.*
6. *Nisibis fuit nomen proprium, & peculiare.*
7. *Antiochia Syria dicta est Epidaphne, à luco Daphne.*
8. *Est locus in Ægypto juxta Pelusium, qui Daphne Pelusi nuncupatur.*
9. *De Urbis Ninive magnitudine, remissive.*
10. *Josephus de antiquitatibus Judæorum reprobat.*

De

De urbe Nisibe, & utrum eadem fuerit ac illa quæ postea Antiochia dicta est.

CAPUT VII.

1 *Sciendum est, plures extitisse urbes, quibus Antiochiæ nomen inditum est. Salian. Annal. Ecclesiast. tom. 5. anno 3753. num. 5. Calepin. verb. Antiochia, duodecim enumerat. Ant. Nebrisi. eod. verb. unam prætermisit, & sedem unicum assignat uterque ex Plinio, Stephano, Strabone, & aliis. Unde frequens est apud Authores confusio, qui unam pro alia solent usurpare. Vide pluribus agentem de Antiochiis Abraham. Ortelium in suo Thesaur. Geographico, verb. Antiochia.*

2 *Omnium earum civitatum antiquissima dignoscitur Nisibis, quæ postea Antiochia nuncupata fuit; nam à Nemrod, seu Belo primo Assyriorum rege condita est, cujus mentio fit Genes. cap. 10. teste D. Hieronymo in tradit. Hebræic. ubi de Nemrod differens inquit: *Regnavit autem & in Arach, hoc est in Edessa, & in Achad, quæ nunc dicitur Nisibis, &c.* Et iterum in loc. Hebræic. idem asseruit: *Achad urbs regni Nemrod in Babylone.* Porro Hebræi hanc eisdem dicunt Mesopotamiæ civitatem, quæ hodie quoque vocatur Nisibis, & à Lucullo quondam Romano Consule obsessam, captamque, & ante paucos annos à loviniano Imperatore Persis traditam. Ex quo id observare Salian. sup. tom. 1. anno 1950. n. 1. Ortel. ubi nuper, qui ait hanc Nisibim Antiochiam Mygdoniam vocitari à fluvio Mygdone civitatem mediam dividente, secundum Stephan. & Asiben ab incolis appellari: cui consentit Calepin. verb. Antiochia. Item Ortelius verb. Nisibis, sic habet: *Nisibis regio in Mesopotamia nomen. Joseph. lib. 20. antiquitat. cap. 20. In eadem quoque Nisibis urbs, quæ & Antiochia Mygdonia nominatur, ad Tigrim fluvium ab Amasio monte, haud procul ab Amida.* Hujus meminerunt Joseph. sup. Strab. lib. 11. cap. 6. Ptolem. lib. 6. Plutarch. in Lucullo, Plin. lib. 6. cap. 13. Tacit. lib. 15. Annal. Procop. lib. 1. Pers. Dio lib. 15. Xiphilin. in Severo, Capitolin. in Gordiano, Trebell. Pollio in Tyrannio, Eutropius lib. 6. Socrat. Scholastic. lib. 7. cap. 18. Evagrius lib. 7. cap. 8. & 9. &c. nam & plures alios Ortelius recenset. Adde legem Mercatores 4. §. 1. C. de commerc. & mercator.*

3 *Quemadmodum Antiochia Mygdonia præ cæteris antiquitate commendatur, ita Antiochia Syria Metropolis, de qua D. Covar. hic, celebritate omnes alias antecessit, ita ut quoties simpliciter Antiochiæ mentio fit, de ista per antonomasiam accipiat, de qua Ortelius verb. Antiochia, à princ. Salian. tom. 5. anno 3753. num. 5. ubi sic tradidit: *Hunc annum Seleuci constructio Antiochiæ nobilitat apud Eusebii chronicum.* Eam urbem prius ædificare cœperat Antigonus Demetrii pater, & proprio nomine inscribere: sed ea brevi intervallo temporis & nomen amisit, & fundatorem. Et porro nomen Antiochi patris sui Seleucus indidit, qui sub Philippo Alexandri patre clarus fuerat. Est autem apud veteres Scriptores inter omnes urbes, quæ hoc appellatæ sunt nomine, omnium celeberrima hæc Antiochia Syria Metropolis super Orontem fluvium sita ad Daphnem nemus deliciis & amœnitate inclutum*

Eam Philostratus differentia causa magnam appellat. In hac Sedem D. Petrus constituit, ut idem Salianus testatur. Unde ejusdem civitatis Antiles inter primarios orbis Patriarchas recensetur, ut ex Gelasio Papa scriptis D. Covar. infra, hoc lib. cap. 14. num. 9. vers. Post. propheticas, quem refert & sequitur Lotter. de re benefic. lib. 1. cap. 9. n. 13. & 14. & habetur in cap. Antiqua 23 de privileg. Extra. Sancta Romana 3. de election. int. comm. cap. Renovantes, 22. distinct. l. 12. tit. 5. p. 1. Eadem civitas coloniis Romanis adscripta fuit, l. ult. §. fin. Ibi: *Divus Verus & Antonius Antiochenses colonos fecit, salvis tributis. ff. de censib.* Fuit quoque ex Proconularibus Præfecturis. Salian. sup. d. num. 5. de qua in jure non semel mentio fit. Condita est urbs ista anno mundi 3753. Torniel. in Annal. eod. ann. n. 2. Salian. sup.

Ibi: *Atque adeo insignis, ut ab ea dicta sit Antiochia Syria.*

Meminisse oportet, duplicem Syriam esse, unam in Mesopotamia trans Euphratem, versus orientalem plagam, Babyloni adjacentem, ac Ciliciæ contigua, quæ superior vocatur, & Antiochiam Metropolim agnoscit. Est Syria altera eis idem flumen & juxta Pactolum, quæ Damasci dicitur; nam hæc urbs in ipsa primarium locum obtinet, quæ Cæle, seu Cælesyria nuncupatur, eo quod cava, sive curva sit. Ejus mentio extat lib. 2. Reg. c. 8. & Paralipom. lib. 1. c. 18. Vide Salian. sup. tom. 1. anno mundi 1931. n. 90. & tom. 5. an. 2993. num. 1. cum aliis, Calepin. verb. Syria, Gerard. Mercator, & Joan. Pol. in Tabul. Geograph. Abraham Ortel. sup. verb. Damascum, & verb. Syria, ubi pluribus Geographis laudatis utriusque Syriæ provincias recenset, ac testatur Optatum Afrum triplicem Syriam memorasse.

Ibi: *Nisibim istam apud veteres.*

Ita constat ex Ortelio, Calepino, Nebrissenfi, & aliis, qui inter cæteras urbes, quibus Antiochiæ nomen obtigit, Nisibim enumerant, ac ab incolis Asibe nuncupatam observant.

Ibi: *Quod si Antiochiam Syria dictam.*

Hoc omninò communi omnium placito, veritate adversatur; nomen enim Nisibis proprium, ac peculiare fuit ejus urbis, quam Nemrod sub tempus nascentis Imperii Assyriorum construxit, prout supra, num. 2. præmonuimus, nec alii Antiochiæ commune fuit, neque ullum, qui id asseveret, invenimus.

Ibi: *Sed Nisibim urbem Mygdonia.*

Prout assertum est jam supra, n. 5.

Ibi: *Dicta verò fuit à Plinio.*

Antiochia Syria nuncupari solet Epidaphne, à 7 luco Daphne percelebri, ob egregium Apollinis, & Dianæ sanum in eo situm, qui urbi ipsi adiacebat, de quo Ortelius verb. Daphne, ita inquit: *Daphno Antiochia Syria suburbanum delicio-*